N°. 3246. 1½ 1858.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau van DE TIJD.

WOENSDAG 6 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uitbreiding van het *Driekoningen-feest* zal de Tijd morgen-avond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 5 Januarij.

De Onderwijs-wet.

Het verwondere niemand, dat deze aangelegenheid door ons herhaaldelijk besproken zal blijven. Voor ons toch heeft de zaak, omdat zij wet is geworden, niets van haar belangrijkheid verloren. Integendeel; juist omdat zij tot wet is verheven, is het gewigt daarvan geklommen. De strijd over de beginselen moge door velen als geëindigd worden beschouwd; als wij dat al zouden toegeven, kan daaruit nog niet volgen, dat wij de armen over elkander moeten slaan, om enkel als toeschouwers getuige te zijn van de uitvoering der wet. Ook als men den twist over de beginselen, in de wet neergelegd, geheel ter zijde laat, blijft de quæstie van de praktijk dier tot wet verhevene beginselen eene hoogst belangrijke zaak, die voortdurend onze aandacht vergt. En hoe meer die beginselen uit haren aard geschikt zijn om onze bezorgdheid gaande te houden, hoe meer op de wijze, waarop die beginselen zullen in praktijk komen, moet worden gelet.

Men zal ons welligt vragen: Wat is dan uw doel? Wat wilt gij? Wij zullen daarop een duidelijk antwoord geven, opdat ieder wete waaraan zich te houden.

Wij zullen eerst zeggen, wat wij niet willen.

1°. Wij willen thans den strijd over de beginselen niet op nieuw opvatten. Wij willen dien integendeel laten rusten. Wij gebruiken voorbedachtelijk dit laatste woord, omdat, naar onze overtuiging, de strijd niet uit is.

Levensquæstiën, die in verband staan met de godsdienst, worden niet uitgemaakt door eene tijdelijke meerderheid van stemmen. Eene meerderheid kan, in dergelijke geweetens-aangelegenheid, eene bepaalde rigting doordrijven; zonder dat daarom eene beslissing gevallen is, die een einde maakt aan den strijd. Veeleer gebeurt het dikwerf, dat door de beslissing der meerderheid de strijd nieuw voedsel erlangt. Intusschen, zulks is nu, in Nederland, het geval niet geweest. — De minderheid heeft zich bij de meerderheid neêrgelegd, onbevredigd wel is waar; maar met de hoop, door plegtige beloften en wettelijke bepalingen gestaafd, dat de minderheid geen schade zou lijden in de praktijk van het overwigt der meerderheid.

In dien zin hebben én de Regering én de meerderheid der Kamers de tegenwoordige onderwijs-wet doorgedreven. Zij hebben gewild, dat de wet zou zijn, in plaats van een twistappel, een middel tot verzoening. En onder dat opzigt en in het vertrouwen, dat de beloften nagekomen en de bepalingen betrekkelijk de onzijdigheid van het onderwijs eerlijk gehandhaafd zouden worden, hebben vele leden in de beide Kamers hunne stem geleend aan de wet, die zij anderzins bepaaldelijk zouden hebben afgekeurd.

Wij zullen thans niet breedvoerig de omstandigheden [illegible]ering brengen, die daartoe geleid hebben. De [illegible]ggen nog versch in het geheugen. Ieder weet, hoe een dwaas en onbesuisd drijver der Groenen door sommige politieken is benut, om een verandering van ministerie te bewerken, en hoe, zoodra dat doel bereikt was, de onderwijs-wet tegen de Groenen is doorgevoerd, om hun een middel van beroering te ontweldigen. Met een woord, men begreep, om rust in het land te brengen, de zaak hoe eer hoe beter van het terrein der diskussie te moeten verwijderen. De quæstie der beginselen werd alzoo *wettelijk* doorgehakt; maar in het wezen der zaak bleef en blijft zij in haar geheel.

Intusschen, nu de zaak door de meerderheid is doorgedreven, laten wij, uit liefde voor den vrede, de quæstie der beginselen rusten, in de hoop dat, zoo al niet voldaan is aan hetgeen wij begrijpen noodzakelijk te zijn, de ingevoerde regeling, ten minste in de praktijk, zal worden behoed voor de misbruiken, waartoe zij aanleiding geeft.

2°. Wij willen de onderwijs-wet niet gebruiken, noch misbruiken tot een hefboom van oppozitie tegen de Regering. Vooreerst, omdat de wet, gelijk ze daar ligt, niet meer het werk is van de Regering dan van de meerderheid der Tweede Kamer. Zij hebben beiden ongeveer een gelijk aandeel in de verantwoordelijkheid voor de wet. En het zou onbillijk zijn op de Regering alleen te verhalen, waar zij, naar onze overtuiging, te gelijk met de Kamer en door de Kamer voortgedreven, mistastte.

Ten anderen, wij begrijpen en waardeeren de moeijelijkheid van den toestand, waarin de Regering zich bevond, toen zij, na den val van den heer Simons, voor het onoplosbaar probleem stond, dat de onderwijs-beweging haar had voorgelegd.

En ten derde: de Regering heeft beloften gegeven, dat zij doen zoude al wat in haar vermogen zoude zijn, om te verhoeden, dat de wet in eenige eenzijdige rigting, welke ook, zou worden toegepast. Wij hechten aan die belofte groote waarde, niet slechts omdat de minister van Binnenl. Zaken een eerlijk man is, ofschoon ook daarom; maar vooral ook omdat het waarachtig staatsbelang vordert, dat aan die beloften gevolg wordt gegeven. Want men verlangt — en zeer te regt in 't belang van den Staat — dat de onderwijs-zaak verdwijne uit de rij der quæstiën, die de gemoederen verontrusten. Maar hoe zal men daarin slagen als de wet, in plaats van gemoedsbezwaren ter zake der godsdienstige begrippen te keeren, ze in gisting brengt? En dat zou immers al aanstonds gebeuren, als de wet een eenzijdige toepassing bekwam. Daar is 't groot bezwaar der wet. De Regering moet de behoefte gevoelen om dat bezwaar door alle haar ten dienste staande middelen te weeren, wil zij verhoeden, dat de pas geëindigde beweging niet door eene veel gevaarlijker worde vervangen.

Alzoo dan, wij willen door de herhaalde bespreking van het onderwijs, noch de Regering, noch de wet bestrijden. Wij nemen den toestand, zoo als hij ons is gemaakt; wij laten ons dien welgevallen, en nemen er in Gods naam vrede mede.

Wat willen wij dan? Wij willen dat de wet eerlijk worde uitgevoerd en zijn bereid daartoe van onze zijde de hand te bieden.

Wij hebben geen regt om uit naam der Katholieken te spreken. Maar wij meenen onze geloofsgenooten te kennen, en gelooven dat wij niet te ver gaan, als wij de overtuiging uitspreken, dat zij tot de trouwe uitvoering der wet van hunne zijde zullen medewerken, zoo lang men blijft binnen de palen, die hangende de beraadslaging, door de Regering en de meerderheid der Kamers zijn gesteld.

Wij hebben met alle kracht bestreden art. 23 der wet, dat het karakter der gemengde school in dubbelzinnige woorden omschrijft. Insgelijks hebben wij de bepalingen, die het *vrije* onderwijs al te zeer bemoeijelijken, zoo veel wij konden, trachten te weeren. Maar nu tot wet is gemaakt datgene wat wij hebben bevochten, begrijpen wij dat het pligt is, zich daarnaar te gedragen, zoolang er niets in strijd komt met het *geweten*.

Maar wij hebben dan ook het regt te vorderen:

1°. dat het geweten ongeschonden blijve op de gemengde school;

2°. dat ten aanzien van het *vrije* onderwijs niet met de uiterste strengheid worde te werke gegaan, naar den ouden regel, die ten allen tijde gegolden heeft en nog heden van kracht is. *Favores ampliandi*. Vooral in het tijdperk van overgang, opdat de bestaande *vrije* scholen tijd en gelegenheid erlangen om zich geheel overeenkomstig de wet in te rigten. Zulks is des te noodzakelijker, omdat men vergeten heeft ten behoeve dier scholen overgangsmaatregelen in de wet op te nemen.

Het is voor die twee punten, dat wij de onderwijswet bespreken, en dat wij behooren te waken.

Wij willen de stipte en geleidelijke invoering der wet niet verhinderen, maar begunstigen. Edoch, wij willen daarbij tevens toezien, opdat der publieke zaak geene schade worde gedaan.

Tot dus verre is er nog weinig verrigt, waaruit men zou kunnen opmaken, wat wij van de wet te verwachten hebben.

Van Regeringswege heeft men de benoeming der provinciale inspekteurs en der distrikt-schoolopzieners; van enkele gemeenten de aanstelling van school-kommissiën vernomen.

Daarin is ongelukkig niet veel dat bemoedigt.

Sommige keuzen der Regering zijn niet gelukkig uitgevallen. In de lange lijst der schoolopzieners stuiten wij op ettelijke namen, die wij dáár niet verwacht hadden. Wij hebben er anderen gemist, waarop wij meenden aanspraak te hebben.

Wij willen niet te zeer aandringen op het betrekkelijk gering aantal van katholieke schoolopzieners aan deze zijde van den Moerdijk, hoewel aan gene zijde der rivieren ten aanzien der protestantsche eene gunstigere verhouding is in acht genomen.

Maar wat ons leed doet, is dat voor de protestantsche schoolopzieners niet altijd is gelet op den eisch, dien men voor katholieke doet gelden.

Men let bij elken Katholiek, dien men in bediening wil stellen, of hij burgerlijk verdraagzaam is. Wij misprijzen 't niet. In een land van gemengde bevolking, als het onze, moet zeer zeker de burgerlijke verdraagzaamheid bij de Regering en hare beambten voorzitten. Het is dus eene Staatsbehoefte, dat elk ambtenaar, die de Regering vertegenwoordigt, van die verdraagzaamheid blijk geve. Die behoefte wordt nog verhoogd, als de vertegenwoordiger der Regering optreedt, om te waken, dat er geen misbruik gemaakt worde op de godsdienstige regten der ingezetenen. De regel, door de Regering in acht te nemen, is alzoo prijsbaar.

Maar hoe komt het, dat daarop altijd gelet wordt bij katholieke kandidaten en dat het dikwerf over het hoofd wordt gezien bij protestantsche sollicitanten? Is dat billijk? Des te minder, omdat de geestdrijverij, waartegen de Staat te waken heeft, zich hier te lande zeer op protestantsch, weinig op katholiek gebied vertoont.

Welnu, wij kunnen 't niet verheelen, dat wij met diep leedwezen ettelijke namen hebben ontmoet op de lijst der Regeringsbenoemingen, niet bijzonder door burgerlijke verdraagzaamheid aanbevolen.

Wij hebben er niets tegen, dat een ambtenaar, protestantsch zijnde, een ijverig Protestant zij. Dat is eene zaak, die ons niet aangaat, en die alleen tusschen God en zijn geweten kan worden beslist. Maar een ijverig Protestant behoeft daarom nog geen burgerlijk onverdraagzaam mensch te zijn. En als hij blijk heeft gegeven dat hij burgerlijk onverdraagzaam is, dan moest hij evenmin als een Katholiek in aanmerking kunnen komen.

Wij zullen en willen geene namen noemen; dat is al te hatelijk en zou tot niets leiden.

Maar met een voorbeeld van het tegendeel te geven, zal men ons volkomen begrijpen.

De inspekteur van de provincie Noord-Holland is ongetwijfeld een ijverig Protestant. Zijne geschriften getuigen het zoo zeer, dat hij, zoo hij katholiek ware, en het Katholicismus in schriften had beleden, gelijk hij 't met zijn Protestantismus gedaan heeft, om die geschriften niet ligtelijk eene benoeming zoude gekregen hebben. Desniettegenstaande hebben wij tegen zijne benoeming geen bezwaar, omdat hij als staatsbeambte heeft getoond een burgerlijk verdraagzaam man te zijn, die met onpartijdigheid zijn pligt vervult. Dat is het eenigste wat wij van hem hebben te vorderen; en dewijl hij daaraan volkomen beantwoordt, zouden wij onredelijk handelen met zijn private godsdienstige gevoelens tot maatstaf te nemen van zijne ambtelijke gedragingen.

Iets anders wordt het, als een ambtenaar in het burgerlijk leven onverdraagzaam is; dan wordt [illegible] bijzonder in zake van onderwijs, zeer bedenkelijk voor die met hem in ambtelijke aanraking komen, zeer gevaarlijk zoo voor de *vrije* als voor de *gemengde* school. Reeds het gemis aan [illegible] voorkomendheid, eene stugge en stijve houding kan veel kwaad doen door intimidatie bij het vrouwelijk personeel van het onderwijs, laat staan de wrevel en de zucht om te bemoeijelijken uit onverdraagzaamheid.

Doch hebben wij reden tot beklag in eenige benoemingen van Staatswege gedaan; veel erger zal het er uitzien

met de benoemingen der schoolkommissiën door de Gemeenten.

Amsterdam, de hoofdstad des Rijks, die, meer dan andere Gemeenten, door den wereldhandel, dien de bevolking drijft, met alle volken in aanraking komt en daarom ruimer van gedachten is, dat Amsterdam heeft niettemin een kwaad en ergerlijk voorbeeld gegeven. Zij heeft eene schoolkommissie aangesteld, die uit 25 leden bestaat. En onder die 25 leden heeft men kunnen goedvinden er slechts twee uit de Katholieken te nemen. Twee Katholieken slechts zijn waardig bevonden in den school-raad der stad plaats te nemen.

Men kan daaruit afleiden, wat dat geven zal in de kleine steden en dorpen, waar de Gemeente-raden gevuld zijn door de geheime genootschappen *Phylactèrion* en *Unitas*.

Wat hebben de Katholieken daarvan te verwachten, als de Regering, in plaats van instruktiën te geven voor de uitvoering der wet, de Gemeente-besturen heer en meester laat?

Wij lezen in het *Weekblad voor Limburg* eene klagt over de miskenning der Limburgers in de begeving der bedieningen. Helaas! de klagt geldt niet alleen in Limburg. Overal hebben de Katholieken dezelfde grief te betreuren. Een dezer dagen hopen wij deze aangelegenheid op onze beurt te bespreken. Inmiddels volgen hier eenige zinsneden uit het *Weekblad:*

„Wij weten niet om welke reden, maar zeker is het dat, aan gene zijde van den Moerdijk, Limburg over het algemeen beschouwd wordt als een wingewest, waar, even als in de overzeesche bezittingen, voor den Hollander fortuin te maken is en waar de zeden en gebruiken nog dienen *gereformeerd* te worden. Dit ongelukkig denkbeeld is in het Noorden dadelijk opgekomen na „de weder in bezitneming der Limburgsche landstreken", in 1839. Het toenmalige gouvernement niet alleen, maar, behoudens ééne enkele uitzondering, alle anderen die het hebben opgevolgd, schijnen zóó over onze schoone provincie te hebben gedacht. Van dàar dat, op gezegd tijdstip, een legio van ambtenaren werd herwaarts gezonden om de beste posten, zoo wel in de regterlijke magt als in de administratiën, te komen innemen; van dàar dat sedert dien tijd, even als in België vóór 1830, de benoeming van een Limburger, al was het maar tot een ondergeschikt ambt, steeds als een merkwaardig feit is beschouwd geworden; van dàar, eindelijk, dat geen enkele tak van bestuur een Limburger tot chef heeft, en dat wij ons steeds onder eene soort van voogdij zien geplaatst, alleen eenen volksstam uit Indië waardig.

„Vóór 1848 was deze voogdij ondragelijk geworden. Noch de plaatselijke noch de provinciale belangen waren toen vrij van vreemden invloed. Alleen door en onder de werking van onze nieuwe instellingen zijn deze belangen weêr onder het onmiddelijk toezigt van hunne natuurlijke voogden teruggekeerd. Dit dan ook is de reden dat wij in den laatsten tijd het vreemd element zoo ijverig hebben zien werken om verloren invloed terug te krijgen en om zich, vooral in Maastricht, eenen aanhang te verschaffen, die onmisbaar is om het nieuw heroveringsplan te beproeven.

„Die aanhang, wij weten het, is reeds bekomen. Het eigenbelang, drijft somtijds tot verraad. Ja, lezer! er zijn nog eenige, gelukkig echter maar weinige Limburgers gevonden, die, met ter zijde stellingen van het algemeen belang hunner broeder, zelfs van de toekomst onzer dierbare provincie, zich leenen willen om dat plan in de hand te werken. Die ongelukkigen! begrijpen zij dan niet, dat, al is hun dan ook een deel in den ingebeelden buit beloofd, het voornaamste deel in handen der chefs zou blijven? Of zijn zij eenvoudig genoeg te gelooven dat belangeloosheid de drijfveer is van het streven der vrienden?"

Men zal zich herinneren dat in de maand September van het afgeloopen jaar tusschen twee werklieden, werkzaam in de heischouw der gemeente Rotterdam, destijds liggende nabij de Vlugthaven aan het nieuwe werk aldaar, zulk een hevigen twist is ontstaan, dat de een den ander met een mes eene wonde aan de linkerzijde van den hals toebragt, waardoor veel bloedverlies was ontstaan, de verwonde waggelende tot aan den daar aanwezig zijnden trap was gegaan, aldaar was nedergevallen en overleden. De overledene was genaamd Willem Richters. De naam van zijn aanvaller is Theodorus Haringel, oud 38 jaren. De oorzaak van den twist is, volgens de verklaringen der daarbij aanwezig zijnde arbeiders, daardoor ontstaan, dat Richters tegen Haringel zeide: „Jij moet tegen mij niet veel praatjes maken, anders zal ik jou leeren," hetwelk door dezen werd beantwoord met de woorden: „ik ben klaar voor alle werk." Hierop duwden zij elkander en begonnen te vechten, waarna Haringel aan den overledene een hevigen klap in het aangezigt toebragt, welke laatste daarop den eerste aanviel, zijne hand aan den broekzak brengende, welke handeling aan Haringel, vermoedende dat Richters naar zijn mes zocht, deed zeggen: „zoek jij naar het mes, dat heb ik al klaar." Onmiddellijk daarop gaf hij aan Richters een steek in den hals, gelijk reeds boven gemeld is. De kommissaris van politie te Rotterdam, M. C. Cardinaal, begaf zich dadelijk ter plaatse voormeld, waar hij dan ook het lijk vond van een man, dat hem werd opgegeven te zijn dat van W. Richters, hebbende eene diepe wonde aan de linkerzijde van den hals en bruischend bloed op den mond. Deze liet dadelijk den aan het politiewezen verbonden heelmeester A. T. Scholten roepen, die ter plaatse gekomen, heeft waargenomen eene groote hoeveelheid slagaderlijk bloed, enz. Het bewuste lijk werd op last van den kommissaris van politie naar het Theatrum Anatonicum overgebragt en uit de onmiddellijk ingewonnen verklaringen van D. van Es, W. Engelaar en E. van der Mor, allen arbeiders, zijn de bovenstaande feiten gebleken. In den voormiddag van den 18n September werd Haringel gearresteerd. Door den regter ondervraagd erkende hij, op de heischouw werkzaam zijnde, na ontstane woordentwist met W. Richters, vermoedende, dat deze naar zijn mes zocht, het zijne, dat hij in de hand hield, te hebben gebruikt en daarmede aan Richters de wond aan den hals te hebben toegebragt, waaraan deze, korte oogenblikken daarna, is overleden. Bij arrest in raadkamer van het Provinciaal Geregtshof van Zuid-Holland van 1 December ll., werd de openbare teregtstelling van F. Haringel bevolen, ten gevolge waarvan de akte van beschuldiging werd opgemaakt, en hij mitsdien den 14 dezer zal teregtstaan ter zake van moedwilligen doodslag. — Het Openbaar Ministerie zal worden waargenomen door den advokaat-generaal mr. N. la Grappe Dominicus. Aan den beschuldigde is als verdediger toegevoegd mr. A. A. de Pinto.

Op den 2n Januarij is door Zijne Majesteit, op de gebruikelijke wijze, in een bijzonder gehoor ontvangen de heer Torben de Bille, ter uitreiking zijner geloofsbrieven als minister-resident van Zijne Majesteit den Koning van Denemarken bij het Nederlandsche hof.

Nadat het gisteren reeds vrij sterk gevroren had, heeft het Y zich dezen nacht bij zeer hevigen oostewind vastgezet, waardoor het dezen morgen niet mogelijk was met de overzet-stoomboot de passage te bewerkstelligen. De londensche stoomboot is dezen nacht nog vertrokken; de lemmersche beurtman moest blijven liggen.

Z. M. heeft benoemd: tot ridders van de orde van den Nederlandschen Leeuw, de kapiteins B. C. Winkel en N. Scheltema, van den staf der infanterie; de kapitein C. C. Cox, van den staf der artillerie; den kapitein H. Welsink, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs en den onder-intendant van de 2de klasse T. van den Bosch, allen werkzaam bij het departement van Oorlog; tot ridders der orde van den Eikenkroon: D. A. van Valkenburg en J. H. van Graanwenhaan, referendarissen bij het departement van Oorlog; tot Zr. Ms. adjudant-generaal baron Forstner van Dambenoy tot grootmeester van 's konings huis jhr. mr. H. Steengracht van Oosterland; goedgekeurd de benoeming van N. F. Hellmund, tot vice-konsul te La Guayra.

Z. M. heeft de volgende pensioenen verleend, als aan: J. Briedé, komm. bij de griffie ven de Tweede Kamer der Staten-Generaal ƒ 1000; J. D. van de Weegh, ontv. der dir. bel., in en uitg regten en acc. te Sittard ƒ 1014; C. H. G. Lycklama à Nyeholt, wed. van J. Wentholt, in leven betaalmeester te Alkmaar, ƒ 1200, M. C. Lampo, wed. van B. P. Engelbert van Bevervoorde, in leven ontv. der acc te Amsterdam, ƒ 877.

's GRAVENHAGE, 5 Januarij. Gedurende het afgeloopen jaar zijn alhier geboren 1289 zonen en 1281 dochters, te zamen 2570 kinderen; overleden: 886 mannen, 943 vrouwen, te zamen 1829; getrouwd 580 paren en ingeschreven 2 echtscheidingen. Er zijn hier 812 personen meer geboren dan gestorven.

NIEUWVEEN, 3 Jan. Een merkwaardig verschijnsel, tot nog toe niet tot volkomen klaarheid gebragt, wordt in het naburig Aarlanderveen waargenomen. Op den 31 December ll. zag een zoon van den landbouwer P. van Leeuwen rook of damp voortkomen uit een muizengat aan den dijk aldaar, vlak bij de woning zijns vaders. Hij maakte zijn vader daarop opmerkzaam, die als nu tevens opmerkte dat het gras in den omtrek warm was.

Zooveel mogelijk hield hij het stil, maar openbaarde het den volgenden dag aan zijn broeder en zijn vader, en begaf zich, vergezeld van eenig volk, naar de plaats, hetgeen terstond eenen grooten toevloed van nieuwsgierigen veroorzaakte.

In plaats dat door het graven de damp ophield, vergerde die daardoor zeer, en de uitgegravene kluiten waren vaak zoo heet dat men ze met de handen schier niet kon aanvatten. IJzer daarin gestoken keerde heet daaruit terug zonder nogtans tot gloeihitte te komen. De opgravingen leverden echter, hoewel tot heden voortgezet, geen voldoend resultaat op. De lucht, die zich daarbij ontwikkelde, was branderig. Bij het voortzetten der onderzoekingen op 2 Januarij met een veenboor, bespeurde men dat hier aan geene vulkanische oorzaak te denken is, daar de specie eene gewoon veenachtige was en in het minst geen asch bevatte. Een boor, loodregt ingestoken, gaf tot resultaat, dat op eene diepte van plus minus acht à negen voet de hitte minder sterk was, daar de boor aan het ondereinde minder warm was dan in het midden.

Van waar dat verschijnsel? Wij weten het tot nu toe niet. Zou er ook te denken zijn aan het broeijen van veen?

Nadere berigten wachten wij af, om hierop een antwoord te geven, terwijl wij u van tijd tot tijd, wat ons uit vertrouwde berigten, of na eigen onderzoek daarvan bekend wordt, zullen mededeelen. (*Amst. Ct.*)

ALKMAAR, 3 Jan. In het jaar 1857 zijn aan de stadswaag gewogen 19551 stapels kaas, wegende te zamen 4,128,618 Ned. ℔. Ter graanmarkt zijn in genoemd jaar aangevoerd 667 mud kanariezaad, 740 mud mosterdzaad, 27 mud Lijnzaad, 3388 mud erwten, 10208 mud tarwe, 8677 mud rogge, 14372 mud gerst, 29707 mud haver en 6719 mud boonen.

EINDHOVEN, 3 Jan. Gisteren avond ontstond er brand in het nabijgelegen dorp Woensel, waardoor in korten tijd een huis in de asch werd gelegd. Het huis en de inboedel van de beide bewoners waren tegen brandschade verzekerd.

MEGEN, 2 Jan. Door eene toevallige omstandigheid werd jl. Woensdag op de R. C. Begraafplaats te dezer stede een grafkelder ontdekt, waarin zich een looden doodkist bevond, bevattende, blijkens de Fransche inscriptie, de stoffelijke overblijfselen van „*Dame Marie de Brimeu, duchesse de Croi et d'Aarschot, princesse du S. Empire de Chimay, Hortien et Podicq comtesse Meychen etc. décédée en Liège le* 18 *d'Avril* 1605 *en cinq heures après midi.*"

Volgens den geschiedschrijver Coppens, is deze Marie de Brimeu twee malen gehuwd geweest, en wel ten eerste met Lancelot van Berlaimont en vervolgens met Karel Philip prins van Chimai en hertog van Aarschot. Zij was de nicht van Karel de Brimeu, die destijds maarschalk was van Brabant, goeverneur van Luxemburg, Henegouwen, Gelderland, Vriesland, Groningen en Overijssel; ridder van het Gulden Vlies en graaf van Megen, wiens gebeente ook ten jare 1850 op het kerkhof alhier is gevonden.

Bij die gelegenheid is op het graf van den graaf door tusschenkomst van eenige aanzienlijke ingezetenen dezer gemeente een passend monument daargesteld.

LUXEMBURG, 2 Januarij. In mijnen vorigen meen ik gemeld te hebben, dat in de zitting der staten van Woensdag morgen eene commissie werd benoemd met den last om een adres aan den Groothertog op te stellen, waarbij de intrekking van de laatste ordonnantie op de verkiezingen zou worden verzocht. In de zitting van Donderdag bragt de heer Jonas namens die commissie rapport uit en diende een door haar met algemeene stemmen aangenomen ontwerp-adres ter goedkeuring in. De regering scheen over den inhoud van dat stuk niet zeer in haren schik, maar het ontwerp-adres was nu eenmaal een fait-accompli, zoodat zij zich alleen bepaalde de verdaging der discussien tot aanstaanden Zaturdag, te verzoeken. De kamer heeft ze toen op Maandag bepaald en men ziet alsdan levendige en ernstige debatten te gemoet.

Het is eene opmerkenswaardige omstandigheid, dat zelfs de minderheid der Kamer verklaard heeft, dat zij de kieswet, alhoewel niet inconstitutionneel, toch als afkeurenswaardig beschouwt. Verscheidene afgevaardigden der regterzijde maken er geen geheim van dat zij nooit het mandaat van volksvertegenwoordiger zullen aannemen, wanneer het hun op *die* wijs wordt toevertrouwd. Meer dan één afgevaardigde die tot de regeringspartij behoort, heeft reeds de hoofdstad verlaten met het voornemen van niet terug te keeren. Het goevernement dat die stemming bij zijne eigene vrienden opmerkt, is dus wel gedwongen toe te geven, maar het kon dit wel met een weinig meer goeden wil doen; door meer ruiterlijk zijn ongelijk te bekennen, zoude het in de algemeene achting stijgen.

De zitting van Donderdag kenmerkte zich door eene redevoerig, waarop de regering gewis niet voorbereid was. De heer Theodore Pescatore is een der meest trouwe royalisten van het land; hij maakte vóór 1848 zelf een deel van het bewind uit; na het overlijden des heeren Charles Metz bekleedde hij den voorzittersstoel in de kamer en werd hij bij de laatste verkiezingen door de oppositie en door het gouvernement ondersteund. De heer Pescatore is iemand van gemagtigde beginselen; zelden verheft hij zijne stem in het openbaar; doch doet hij het echter, dan hebben zijn woorden een onmetelijken invloed op het volk. Men denke zich nu eens den invloed dien de heer Pescatore maakte, toen hij Donderdag in de kamer het woord nam om het stelsel der regering te gispen — om niet te zeggen te brandmerken. Hij ving aan met te zeggen dat hij met lijf en ziel aan zijn vorst gehecht was en dat vorst en onderdanen slechts één ligchaam konden vormen, hij verklaarde wijders, dat de nieuwe constitutie naar zijne schatting voldoende was om het volk gelukkig te maken;

maar alstoen meer bepaaldelijk nederkomende op de wijze waarop de regering van hare magt gebruik maakt, wraakte bij hare gedragingen in de meest krachtige bewoordigingen. Hij heeft aan die „jongelui" (de heeren von Scherff en Augustin) verweten, dat zij hunne studiën hebben volbragt aan universiteiten, waar men hen niet heeft geleerd wat de wet is, zoo als hij en zijne medeleerlingen, waarvan er thans op den ministeriëelen zetel geplaast zijn, dit hebben geleerd ten tijde van Willem I. De heer Pescatore zeide, dat zelfs zijne oudste vrienden, door een vergiftigen ademtogt bezoedeld, op het dwaalspoor zijn gebragt, en dat het regeringsstelsel dat men thans volgt, nimmer in Luxemburg populair zal worden. Hij eindigde met te verklaren dat hij die ministers voor *lafaards* hield, die den groot-hertog tot een schild voor zich zelven bezigen, in plaats van zijne onschendbaarheid door hunne verantwoordelijkheid te dekken.

Nooit zal wel iets van meerdere beteekenis aan eenig ministerie gezegd zijn. Het onze heeft het stilzwijgen in acht genomen, even als het tot dusver zweeg tegenover de veelvuldige aanvallen waaraan het reeds bloot stond. Zelfs de aanhangers van het ministerie beginnen aan de mannen der regering te twijfelen. Zij boezemen waarlijk medelijden in! (*N. R. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Jan. De officiëele ontvangst, bij gelegenheid van het nieuwe jaar in de Tuileriën, is zeer talrijk geweest. Uithoofde van onpasselijkheid zijn de prinses Mathilde en prins Lucien Bonaparte belet geworden die bij te wonen. Voor het eerst was Mgr. Morlot, Aartsbisschop van Parijs, in zijne hoedanigheid van Grootaalmoezenier, sedert de wederinvoering dier hooge waardigheid, bezijden den Keizer geplaatst.

— Men berigt, dat Frankrijk besloten zou hebben geen deel te nemen aan de operatiën, die Engeland op dit oogenblik tegen Kanton op het touw zet. De schoutbijnacht Rigault de Genouilly zou tijding ontvangen hebben dat zijne troepen een andere bestemming kregen. Niet tegen China, maar tegen Cochin-China zouden die gebruikt worden, tegen welk land Frankrijk veel redenen van beklag heeft. Daar dit ook met Spanje het geval is, wil men dat de Regering te Madrid uitgenoodigd zou geworden zijn, zich aan Frankrijk aan te sluiten. De ministerraad moet, naar luid van dit berigt, onder voorzitterschap des Keizers zich vereenigen, om te overwegen welk deel Spanje aan deze onderneming zou kunnen nemen, en hoeverre Frankrijk zelf gaan zou.

— Uit Turin wordt geschreven, dat het komité der behoudende partij, vooruitziende de bezwaren, welke de ministeriëele en revolutionnaire partij niet zou nalaten op te werpen tegen de bemoeijingen der geestelijkheid bij de verkiezingen, wel vermoedenk door hetgeen gisteren gemeld is bevestigd wordt, heeft, alvorens de quæstie deswege in regten te bediskussiëeren, vooraf willen konstateeren wat zij feitelijk is en met dat doel eene onderzoek ingesteld bij een aantal personen in verscheidene provinciën. De antwoorden, door het kommité ontvangen zijn alle gelijkluidend, en daaruit blijkt dat de wijze, waarop Savoye thans geregeerd wordt, de bevolkingen den verleden tijd doet betreuren en men groot ongelijk heeft de behoudende oppozitie te beschuldigen van de vrijzinnige instellingen te bestrijden, daar die instellingen meest vijandig zijn, welke er misbruik van maken om de bevolkingen met een ondragelijk bestuur te onderdrukken.

— Een Turksch dezerteur, die in de Krim gestreden had, is van de grenzen van Montenegro, door Slavonië Hongarije, Karinthie en Tirol in Zwitserland aangekomen, zonder een woord te kennen der talen, welke in genoemde landen gesproken worden, behalve een weinig Italiaansch. De arme man was half naakt en geleek een wilde. Te Coire hebben eenige liefdadige zielen hem kleederen en geld geschonken en in plaats van hem naar Turkije terug te zenden, waar hij groot gevaar zou hebben geloopen aan een paal geregen te worden, heeft men hem naar Amerika ingescheept.

— Op den 28n der verledene maand heeft men nabij Montage des ochtends ten 5 uur 19 minuten, in het vlek St. Servaas en in den omtrek vier hevige schokken van aardbeving gevoeld, die twee en drie sekonden duurden.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Januarij. Onder den hoogen adel zijn door de Koningin de volgende eere-dames voor de koninklijke prinses gekozen:

Lady Cecilia Lennox, dochter van den hertog van Richmond; lady Susan Pelham Clinton, dochter van den hertog van New-Castle; lady Chatherine Hamilton, dochter van den markies Abercorn; lady Emma Stanley, dochter van den graaf van Sefton; lady Victoria Noel, dochter van den graaf van Geinsborough; lady Constance Villiers, dochter van den graaf van Clarendon.

— Ook de *Observer* wijdt lord Stratford de Redcliffe een lofrede. Het blad zegt: „Lord Stratford, was konservatief, maar bovenal Engelschman. Niets overtrof bij hem de eer en de welvaart zijns vaderlands.

— De vreemdelingen, zegt de *Examiner*, moeten zich een zonderling denkbeeld der in Engeland heerschende armoede vormen, als zij lezen dat Frederik Harding, onlangs in het arm- en werkhuis van St. Pancras opgenomen, een paar dagen daarna overleden is aan de gevolgen van het eten van vier pond plum-pudding.

— Het is gebruikelijk, dat wanneer een beschuldigde geen advokaat heeft, hem dien ambtshalve gegeven wordt.

In een stadje der Vereenigde Staten werd een dief voor de regtbank geleid; doch aangezien hij voor eigen kosten geen verdediger kon nemen, wees de regtbank hem een jong advokaat tot raadsman toe. Beiden zonderden zich in een der kamers van het geregtshof af. Na verloop van twee uren hadden zij nog niets van zich laten hooren.

De regters, wie het wachten verveelde, zonden den deurwaarder om te vernemen hoe lang de konferentie der beide mannen nog zou duren; maar ze was sinds lang geëindigd — de advokaat verscheen voor de regtbank zonder zijn kliënt en legde de volgende verklaring af:

„Aangezien de achtbare regtbank mij bevolen heeft den schuldige van mijn besten raad te bedienen, zoo heb ik hem dien gegeven, van uit het venster te springen en zich uit de voeten te maken; welke raad dadelijk, twee uren geleden, door mijn kliënt in praktijk is gebragt."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 31 Dec. In Augsburg wordt sedert eenigen tijd de gansche stad in opschudding gebragt door een geheimzinnig persoon, welke op de openbare straat aan de meisjes de haarvlecht afsnijdt. Tot dusverre is men den bedrijver dezer gewelddadigdheden nog niet op het spoor kunnen komen, ofschoon hij er zich nog alle dagen aan schuldig maakt. Men weet niet of hij een industriëel is, welke op goedkoope wijze aan menschenhaar, dat zeer duur is, komen wil of niet. De geheele bevolking verkeert in spanning en verbittering, en dagelijks hebben volksoploopen plaats tegen personen, welke men ten onregte voor den vlecht-afsnijder houdt, en die niet dan met groote moeite door de policie aan de woede van het gepeupel worden onttrokken. De *Augsb. Zeit.* van heden berigt over dezen geheimzinnigen persoon het volgende:

„Ondanks alle aangewende pogingen van de policie gaat de bedrijver sedert drie weken voort met zijn misdadig bedrijf; tot heden zijn bereids 20 tot 25 geregtelijke aangaven te dezer zaak voorgekomen; het misdrijf wordt op personen van 10 tot 30 jaren gepleegd, meestal evenwel op kinderen, die naar de school gaan of fabriekarbeidsters. De plaatsen, die men er voorkiest zijn de veelvuldige stegen der stad, maar bovenal die punten, waar de zamenloop van verscheidene stegen, de vlugt door openstaande deuren als anderzins gemakkelijk maakt. De beschrijving, welke men van den schuldige geeft, is zoo verschillend, dat men daaromtrent niets met zekerheid kan aannemen. Meestal nadert de misdadiger zijn offer met sluwe vriendelijkheid; verdoovingsmiddelen schijnen tot nog toe niet gebruikt te zijn. Het haar wordt met bliksemsnelheid afgesneden en de beroofden zijn gewoonlijk zoo zeer door schrik en verrassing ontsteld, dat zij tot geene de minste vervolging in staat zijn; en ook tengevolge daarvan is de beschrijving van den boosdoener zeer onvolledig. De avondschemering wordt gewoonlijk door den dader te baatli genomen; slechts weinige aanrandingen zijn op klaarchten dag geschied, waaronder evenwel een in de nabijheid van des burgemeesters huis is gepleegd. Ongetwijfeld is de dader volkomen bekend met het personeel der policie, zoodat hij de agenten weet te vermijden. Niet genoeg kan herhaald worden dat men vooral zorge, bij de verbittering, welke hier heerschende is, dat niet een onschuldige aangewezen, beleedigd of schromelijk mishandeld worde."

BERLIJN, 3 Januarij. De voortduring der plaatsvervanging van den Koning, welke slechts op drie maanden was bepaald, schijnt beslist te zijn.

— Te Leipzig is bij H. Hübner een werkje verschenen over de banknoten-quæstie. De schrijver beweert daarin met veel scherpzinnigheid, dat de uitgave van banknoten, die niet volkomen door specie gedekt zijn, geen ander doel heeft dan den aktionarissen winst te verschaffen, en dat de beweerde gemakkelijkheid van den omloop slechts schijnbaar is, daar de vermeerdering van papierengeld zonder innerlijke waarde, wel is waar aanvankelijk, den interest drukt, doch spoedig, wijl ten gevolge daarvan alle prijzen stijgen, een te grootere opslag noodzakelijk wordt. Kunnen nu de banken niet genoeg specie leveren, dan moeten zij hare omloopsmiddelen begrenzen; en daar zulks niet wordt vooruitgezien, zoo kunnen de kooplieden hunne verpligtingen niet nakomen en hun krediet is geschokt. Men berispt Pruissen, dat het zonder gevaar voor zijne bank, haar in kasso verminderd en desniettemin andere banken zulks verweten heeft, hoewel deze in zoo verre een beteren waarborg boden, daar zij met grooter kapitaal minder banknoten hadden uitgegeven dan de Pruissische bank. Deze vermeerdering van banknooten is nu de oorzaak van zoovele ongelukkige spekulatiën.

— Te Stockholm zijn berigten uit de provincie-steden ontvangen, die den handelstoestand aldaar in een nog zeer slechten toestand voorstellen. Vooral lijdt de provincie Wermeland van de krizis. Het geld is er niet minder te verkrijgen dan tegen 12 pCt., zelfs niet op hypotheek, van driemaal het bedrag. De winter, die alle scheepvaart in het Noorden belet, verergert noodwendig dien pijnlijken toestand. In alle zeehavens zijn groote hoeveelheden graan, hout en ijzer opgestapeld, welke daar nutteloos moeten blijven tot de lente veroorlooft ze uit te voeren. Dien ten gevolge is de Zweedsche handel beroofd der geldzendingen, welke op dit tijdstip van het jaar gewoonlijk uit Londen en Hamburg toevloeijen.

ITALIE.

ROME, 26 December. Omtrent de zaak-Campana leest men de volgende bijzonderheden, welke aan de instruktie zijn ontleend:

Drie jaren geleden, bij de optreding van Mgr. Ferrari als minister van Finantiën, werd een onderzoek ingesteld bij de bank van leening. Het bleek, dat de markies Campana de bewaarder der sleutels van de kas was en daaruit 400,641 kroonen (omstreeks een millioen gulden) genomen en daarvoor twee kistjes met edelgesteenten, medailjes en andere kostbaarheden als pand had ingebragt. De markies, tot verantwoording opgeroepen, verklaarde dat hij vóór de maand Januarij 1856, die som zou teruggeven en tot dat einde zijn muzeum van etrurische oudheden en ook des noods zijne andere bezittingen zou verkoopen.

Aan die belofte werd op het bepaalde tijdstip niet voldaan; maar de markies gaf tot reden van dat uitstel, dat hij omtrent den verkoop van zijn muzeum met Engeland in onderhandeling was en bij den verkoop de bepaling was gemaakt, dat aan het huis Rotschild de betaling zou geschieden, om de door den markies verschuldigde som ter beschikking van het pauselijk goevernement te stellen; daarbij werd een stuk overlegd, waarbij de heer Visconti de waarde van het etruriesch muzeum op vijf millioen franks schatte.

Ondertusschen putte de markies Campana voortdurend uit de kas der bank, en schreef aan den minister van Finantiën, dat hem in de maand December 1856, dus een jaar na de door hem bepaalde termijn van betaling, door den kassier 365,000 kroonen waren verstrekt. Bij het onderzoek dier laatste toeëigening bleek het, dat de markies op eigen gezag de sleutels der kas in bezit genomen en den kassier slechts de benoodigde gelden voor de dagelijksche uitgaven gegeven had. Het bleek verder dat er een te-kort van 578,258 romeinsche kroonen was. Ten gevolge van het ingestelde geregtelijk onderzoek werd Campana in hechtenis genomen en hypotheek zoowel op zijne bezittingen als op die van Tedeschi genomen, welke laatste den markies 7907 kroonen had gegeven van het geld, hem door den kassier verstrekt om betalingen te doen.

Deze zaak, die zoo veel verontwaardiging wekt, ten gevolge van den hoogen rang dergenen, die er in betrokken zijn, en van de volharding van den beschuldigde in het zich toeëigenen van gelden ondanks de hem gedane waarschuwing en de welwillendheid van den minister, een en ander geeft aan een fransch blad aanleiding om te zeggen, dat de adel en het romeinsche volk voor den ongelukkige met de grootste achting vervuld zijn. Neen, integendeel, algemeen wordt de vrees betuigd de schuldigen aan de wetten en de geregtigheid te zullen zien ontsnappen. Men heeft ook een verontschuldiging willen zien in het gebruik, dat de beschuldigde van de gelden heeft gemaakt, en prijst hem die niet te hebben aangewend om zijne hartstogten te bevredigen. Maar de penningkunde en archeologie zijn hartstogten en worden ondeugden, als daarbij de eerlijkheid uit het oog wordt verloren. Het is bespottelijk, die liefdadige werken van Campana, zoo als zij genoemd worden, als een verontschuldiging te doen gelden.

Die liefdadigheid heeft een millioen kroonen aan het goevernement gekost, dat ze ze goedkooper en nuttiger voor de behoeftigen uitoefent.

Omtrent de finantiëele krizis, welke ramp zich niet verder dan tot de poorten van Rome heeft uitgebreid, zegt een venetiaansch publicist, dat zulks aan de voorzigtigheid van het goevernement is te danken, dat het invoer van graan heeft verboden, en ook van den uitgedigen verkoop der olie. Het goevernement heeft waarschijnlijk den uitvoer der granen verboden, omdat daarvan geen overvloed was; en wat de olie betreft, de olijfboomen waren overladen met vruchten en hebben een buitengewonen oogst opgeleverd.

Den 24 dezer heeft de H. Vader ten 9 ure, met de gewone plegtigheden, zich naar St.-Pieter begeven om er de H. Mis te celebreeren. De kardinaal Antonelli nam de funktien van diaken waar. Het corps diploma-

tique, geheel voltallig, en ook Koningin Christina, waren tegenwoordig. Men heeft de Hertogin Helena van Rusland niet opgemerkt; doch zij zal waarschijnlijk, in cognito, in eene afgezonderde tribune zijn geweest. Onder de aanwezige bisschoppen onderscheidde men den Aartsbisschop van Toulouze.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 5 Januarij.

OVERLEDEN 30 Dec.): E. Helle, wed. A. J. Zoutman, 82 j. — (31 Dec.): E. T. van Beusekom; 36 j. - C. M. Bardoux, wed. P. Brands, 57 j.

Wisselkoers.

2/m.	Parijs	f 55⅛	2/m.	Livorno	f 38
Zigt	"	" 55⅝	"	Napels	" 79
2/m.	Bordeaux	" 54¾	"	Petersburg	" 1.63
½/m.	"	" 55⅛	6/w.	Weenen	" 32½
3/m.	Madrid	" 232	"	Augsburg	" 35 5/16
"	Cadix	" 234	"	Frankfort	" 98½
"	Sevilië	" 231	2/m.	Hamburg	" 34¾
"	Bilbao	" 231	Zigt	"	" 35⅝
"	Lissabon	" 39½	2/m.	Londen	" 11.52½
"	Porto	" 39½	Zigt	"	" 11.72½
2/m.	Genua	" 44½		Rotterdam	" ⅛

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	2 JAN.	4½ u.	gebl.	4 JAN.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	103½				
Nederl. Bank	4 "					
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63⅝		63⅝	63½	63½
Dito Leening	3 "	75⅝		75⅝	75 7/16	
Dito Dito	4 "	96½		96 7/16	96½	96½
Amortis. Syndik.	3½ "			90½		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ "	137½		137½	138½	137⅝
Oost-Ind. Leening	4 "	95½		95¼		
Aand. Holl. Spoorweg.				63		
Leening Dem	4½ pCt.					
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ "					
Maatschappij van Weld.	4 "					
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ "					
Dito bij *Rothschild*	2½ "	51⅝		51½		
Frankrijk, Certifikaten	3 "					
Spanje, Obligatiën	1½ "	25 11/16		25¼	25⅞	25¾
Dito	3 "			42¼	42⅝	
Dito Binnenk.	3 "	37½		37 7/16	37½	37 7/16
Amortisable Schuld				5⅛		
Bewijzen Coupon				5 13/16	5⅞	
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*		87⅞		89	90	89½
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	44 15/16		44⅞	45	44⅞
Dito 1856	3 "	43 15/16		43⅞	44	43⅞
Dito Uitgestelde						
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	104		104⅛	104½	104½
Dito bij idem 1828/1829	5 "	102⅝		102¾		
Cert. bij idem 1831/1833	5 "	92½		92½		
Dito bij idem 1840	4 "			84¼		
Dito bij *Stieglitz*	4 "			83½	83⅝	
Dito Nieuwe	4 "					
Dito 5de Serie	5 "	95 5/16		95½	95⅝	
Dito 1855, 6de Serie	5 "	98 7/16		98½	98 11/16	98 9/16
Dito adm. te Hamburg	5 "			95		
Dito dito te Londen	5 "					
Dito dito dito	4½ "	96		96		
Inschrijving in Assignat.	6 "	63		63½		
Certifikaten van dito	6 "	65¾		65¾		
Spoorweg Aktiën	5 "	74		75		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	f	150		149½	150	
Obligatiën	4 pCt.	77⅜		77 7/16	77⅝	77½
Pruissen, Obligatiën	4½ "					
Aandeelen 1854	3½ "	199		199½		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 "			75⅞		
Dito dito	4 "			61½		
Dito Metalliek	5 "	73 5/16		73¼	73 5/16	73¼
Dito Rente Amsterdam	5 "	86¾		86⅝	86 13/16	86½
Dito Nationale 1851	5 "	75 13/16		75⅝	75 13/16	75¾
Dito dito	2½ "	37 15/16		37 15/16	38	
Weener Bank-Aktiën	f			1100		
Dito Aand. fl. 250, 1839	"					
Dito dito " 250, 1854	4 pCt.	321				
Beijeren, Spoorweg Aandeelen						
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 "					
Dito bij *Rothschild*	5 "					
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 "					
Dito	3 "					
Brazilië, Geldl. 1824 v. £ 100	5 "					
Dito 1839 van £ 100	5 "					
Dito 1843 " £ 100	5 "	97½		97½		
Dito 1852	4½ "					
Sardinië	5 "					
Peru, Geldl. 1854	4½ "	76		76¼		
Dito te Parijs						
Ecuador, Oblig. 1855	1 "			13½	14 1/16	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½ "			30	30¼	30
Dito Uitgestelde	2 "	11⅞		11 15/16	12 1/16	12
Grenada, Obligatiën	3¼ "	19 15/16		19⅞	20	
Dito Uitgestelde		5¼		5⅛		
Mexiko dito	3 "	20 3/16		20⅝	20½	20⅝
Ned.-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A	f			725		
Dito dito " B.						
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.					
Amerik. Bank-Aktiën						
Illinois Spoorweg-Aandeelen		97		96	96¼	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	84¾		84	84¼	84
Louisiana	5 "					
Griekenland, Obl. Geldl. 1825	5 "	5 13/16		5 13/16	6	

Op weinig uitzondering na is de markt in de voornaamste fondsen onveranderd. Naar Grieksche was eenige vraag tot verbeterde koers. Geld ½ pCt. lager afgegeven.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt., Prolongatie 5½ pCt., Diskonto 6 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Jan. België 2½ pc. 55; 4½ pc. 97¼; Metal. 76⅞; Nation. 79½; Spanje 1½ pc. 25⅝; 3 pc. binn. 37⅝; Kredieten Prost 342½.

PARIJS, 4 Jan. Rente kont. 4½ pc. 94.—; op tijd 3 pc. 69.95; Fr.-Oost, Spoorw. 742; Spanje 1½ pc. 25½; 3 pc. 37½; Rom. Leening —.

LONDEN, 4 Jan. Consols op tijd 94⅞; Spanje 1½ pc. 25⅞; Rusland 5 pc. 108; 4½ pc. 97½; Holland 4 pc. 98½, 2½ pc. 64exd.; Peru 4½ pc. 80; Grenada werkelijke 20½; uitgest. 5½; Sardinië 5 pc. 85; Mexiko 21; Wissel op Amst. —.—; Hamb. —.—.

WEENEN, 4 Jan. Metall. 5 pc. 81⅝; Nation. 84¼; Bank-Aktiën 991; Credit Anst. 218; Noord-Bahn akt. 178; O.-Fr. Spoorw. akt. 301¼; Saltzb. 100⅝; Lomb. Venetiaans. 120; Wissel op Londen 3/m. 10.17; Zilver 6; Goud 7½.

BERLIJN, 4 Jan. Pruiss. Staats. 4½ pc. 99; Rusland 5 pc. 105½; Diskonto 6½.

HAMBURG, 4 Jan. Spanje 3 pc. —, 1½ pc. 24½, Rusland 5 pc. —, 4½ pc. —, Mexikanen 3 pc. —, Vereinsbank 96, Noord-Duits. bank 78, Wissel op Londen 3/m. —.—, kort —.—, Amsterd. —.—, Diskonto 3½.

FRANKFORT, 4 Jan. Metalliek 5 pc. 76⅝, Spanje 1½ pc. 25 13/16, 3 pc. —, Wissel op Londen 117⅞, Parijs —, Weenen 112⅛, Amsterd. —, Diskonto 5.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 27,90	à —	Pruissische	f 34⅝	à —
Napelsche	" 24,75	" —	Spaansche	" 2,32½	" —
Div. in £	" 11,62½	" —	Hamb. Russ.	" 35½	" —
Eng. Russen	" 11,62½	" —	Russ. in Z. R.	" 33¼	" —
Fransche	" 55¼	" —	Pools. in "	" 34¾	" —
Belgische	" 55⅞	" —	" " Fl.	" 27½	" —

Buitenl. Spanje 54⅞. Nationale Metalliek f 29.45.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,70	à 9,80
Oude Gerande Dukaten	" 5,55	" 5,65
Wigtige Souvereinen	" 11,80	" 11,90
" Pistolen	" 9,55	" 9,65
Stukken van 20 Franks	" 9,30	" 9,40
Baren Goud en Speciën à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn	10½	à 11¼ pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Franks	" 2,33	" 2,36
Brabandsche Kroonen	" 2,65	" 2,70
Fransche	" 2,70	" 2,75
Pruissische Daalders	" 1,74	" 1,77
Zilver 1000 à 980	" —,—	" —,—
" 900 " 700	f 104,50	à 105,—

De Coupons, verschenen 1°. Jan 1858, van Certifikaten 2½ pc. Nationale Schuld, worden betaald als volgt:

Van wege het administratie-kantoor Ketwich en Voombergh, c. s., bij de Associatie-Cassa.
Brondgeest en Zoon, c. s., bij de Associatie-Cassa.
Wed. H. F. Tjeenk, c. s., idem.
Schermbeek en Roelofsz, idem.
Saportas, c. s., bij de Ontvang- en Betaalkas.
Van Harpen, c. s., idem.
J. Kappelhoff Az., bij Brondgeest en Zoon c. s.
L. Huisinga, bij Le Normant en van Ouwenaller.
H. van Leuveningh Willink, c. s., ten hunnen kantore.
Koning en van der Goes, ten hunnen kantore.
Gebr. Westerkappel en J. Broese Az, te Haarlem, ten kantore van T. A. Liwijn te Haarlem en bij de Associatie-Cassa.
Huydecoper en van Dielen, te Utrecht, ten hunnen kantore en bij de Associatie-Cassa.
Administratie-kantoor te Delft, aldaar en bij E. en H. van Cranenburgh.
Administratie-kantoor te Leyden, aldaar en bij Leembruggen, Guepin en Muysken.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 4 Januarij.

GRAANMARKT.

Tarwe prijshoudend: 130 j. b. Poolsche f 315; 127, 128 ℔ dito f 300, 305; 133 ℔ n. dito f 327; 158/2 ℔ n. Bovenlandsche f 280.

Rogge f 5 a 6 hooger: 122 ℔ jar. Belg. f 185 122 ℔ j. Pruiss. f 168; 127 ℔ n. dito f 195; 117 ℔ Petersb. f 158, 119 ℔ j. dito f 160; 120 ℔ Archangel f 173, 114 ℔ Petersburger f 152.

Garst f 3 hooger: 112 ℔ n. Holst. f 193, 105 ℔ Vriess. Winter f 175.

Boekweit prijshoudend: 118 ℔ Gordijkea f 233, 120, 124 ℔ Holst. f 240, 253.

Koolzaad, Holstein 66. Op 9 vaten Olie in April ek. 74 ℔. *Lijnzaad* priph, 106/8 ℔ Petersb. inv. f 9¾, 108 ℔ Calabriesch f 350. *Raapolie* op 6 w. f 42¼; Vliegend f 41½; 1°. Mei ek. f 41¼. *Lijnolie* op 6/w. f 34½; Vliegend f 33; 1°. Maart f 33½, April 33¼, 4, Mei ek. 35, ¼. *Hennipolie* op 6/w. 39¼ Vliegend 38.

SCHIEDAM, 4 Jan. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Archangel f 176, 175 6/w., 144/2 ℔ dito f 174 6/w. Gerst, 135/2 ℔ Manheim f 200 6/w., 133/2 ℔ Pernau f 194 kont.

Uit hoofde van het besloten water wordt er geen Moutwijn genoteerd. Speeliug per ketel f 2,20.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

BROUWERSHAVEN, 4 Jan. Bonjer, den Elshout, Rott. n. Batavia

TRIËST, 31 Dec. Triëst, (st.), en Beuker, Edgard, beide Rott.

UITGEZEILD:

TEXEL, 4 Jan. Johannsen, Auguste, Laguayra, - Bontkes, Gezina Geertruida, Alexandria.

HELVOET, 4 Jan. Kuyt, Henriëtte Wilhelmine, Melbourne. - Maarschalk, IJssel, en Gerlach, Cadzandria, beide Batavia - Orfeus, Neilly, Kaap de Goede Hoop, - Boonstra, Mina, Buenos-Ayres.

BROUWERSHAVEN, 4 Jan. Poort, Rotterdam, Pompe, Hendrina, van Waning, Bredenode, en Wilton van Reede, Schelde, alle 4 (v. Rott.) Batavia.

Advertentiën.

Heden overleed in den ouderdom van 48 jaren, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der stervenden, onze geliefde Zuster en Behuwdzuster MARIA JOSEPHINE DOROTHEA KöNIGHOFF.

AMSTERDAM, 1 Januarij 1858.

C. L. VAN LANGENHUYSEN.
M. B. D. VAN LANGENHUYSEN, KöNIGHOFF.
F. A. J. KERSTING.
M. A. D. KERSTING, KöNIGHOFF.

Men vraagt in een fatsoenlijk gezin te Delft, tegen 1° Februarij e. k. een bekwame **Keukenmeid** en eene **Tweedemeid**, goed kunnende Naaijen, Strijken en met de Wasch omgaan, beide van de R. C. Godsdienst, elk à f 60 huur 's jaars. Adres *franco* brieven onder letter V. bij den Boekhandelaar A. M. VAN DIJK aldaar. (3985)

(3977) Op de voor Catholijke Jonge Heeren ingerigte **Kostschool** te *Huissen* bij *Arnhem*, onder de Directie van H. J. WANSINK Jr., kunnen met Paasschen of vroeger nog **Jonge Heeren** aangenomen worden. Op aanvrage worden bereidwilligst Prospectussen toegezonden.

(3924) G. B. VAN GOOR, te Gouda, de derde verbeterde en belangrijk vermeerderde druk van

P. VAN DER BURG,

EERSTE GRONDBEGINSELEN DER NATUURKUNDE;

MET **600** HOUTSNEE-FIGUREN.

Ingenaaid . . . . . f 4.50.
In geprest Linnen Band. . . " 5.25.

Mogt dit Werk in zijne beide eerste drukken reeds in zoo ruime mate de goedkeuring van HH. Beoordeelaars en Docenten wegdragen, gewis zal het thans, na de zoo belangrijke verbeteringen en aanwinsten, die het ondergaan heeft, en waarvan schier elke bladzijde getuigenis draagt, een nog hoogeren bijval verwerven. De schoone vindingen van den jongsten tijd, op het gebied der Natuurkunde, zijn door duidelijke beschrijvingen en figuren (waarvan vele tot dusver nergens elders te vinden zijn) in het helderst licht gesteld, de proeven zijn aanzienlijk vermeerderd, het hoofdstuk over het *licht* behandelt nu ook naar waarde de interferentie, polarisatie, enz.; kortom het Werk maakt in zijn nieuw gewaad ten volle aanspraak op den titel van *Lees- en Leerboek der Natuurkunde in haren tegenwoordigen staat van vordering.*

J. J. Arkesteyn & Zoon,

Boekhandelaren te **'s Hertogenbosch**, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

OVERWEGINGEN VOOR ALLE DAGEN DES JAARS,

door **Mgr. CHALLONER,**

Bisschop van Debra en Vic. Ap.

OPGEDRAGEN AAN Z. D. H.

Mgr. Johannes van Hooijdonk,

Bisschop van Breda.

Vier Deelen uit het Engelsch. Kerkelijk goedgekeurd.

Prijs f 2:10.

☞ Men leze de *gunstige beoordeeling* dezer overwegingen in *de Tijd* van 15 December 1857.

Het **Moedergodsbeeld**, een Nieuwjaarsgeschenk, met een woord over Beeldendienst. Kerkelijk Goedgekeurd, 32 blz. gr. 8vo. Prijs . . . . f 0.15. (3967)

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.